

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра економічної політики

Затверджено
Вченою радою Факультету
від 14 березня 2023 № 7
Голова Вченої ради Факультету
В. Буф

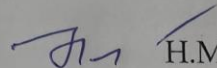
Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи
з навчальної дисципліни “Мікроекономіка”
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної та заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітні програми: «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»,
«Податкове консультування»

Ірпінь – 2023

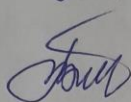
2

Методичні рекомендації складені на основі робочої програми навчальної дисципліни “Мікроекономіка”, складені на основі робочої програми навчальної дисципліни, затвердженої Науково-методичною радою Університету ДПУ «20» січня 2022 р. (протокол № 2).

Укладачі:

Н.Мацелюх, д.е.н., професор кафедри економічної політики

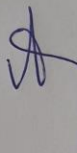

Т.Поснова, к.е.н., доцент кафедри економічної політики

Рецензенти:

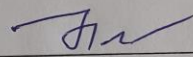
І. А. Максименко, доцент, к. філос. н., професор кафедри економічної політики.

А.Лісовий, д.е.н., професор кафедри аудиту, державного фінансового контролю та аналізу

Розглянуто і схвалено кафедрою економічної політики протокол від 07.03.2023 № 11.

Завідувач кафедри

Н.МАЦЕЛЮХ, д.е.н., професор

Зміст

1. Загальні положення курсової роботи.....	4
2. Структура курсової роботи.....	7
3. Вимоги до змісту курсової роботи.....	7
4. Вимоги до оформлення курсової роботи.....	10
5. Організація виконання та захисту роботи.....	16
6. Орієнтовна тематика курсових робіт.....	18
7. Список рекомендованих джерел.....	21
8. Додатки.....	23

1. Загальні положення курсової роботи

Виконання курсової роботи є важливою формою навчального процесу, оскільки це є практичним втіленням набутих знань здобувачів вищої освіти. Курсова робота закріплює навички самостійної науково-дослідної роботи, стимулює розвиток творчого мислення, та є важливою ланкою у системі опанування здобувачами своєї спеціальності. Вона представляє собою самостійне дослідження, яке виконується під час вивчення навчальної дисципліни. Завдяки цьому здобувач вищої освіти повинен засвоїти основні принципи та механізми функціонування окремих мікроекономічних суб'єктів, аналізувати взаємовідносин між ними, здійснювати оцінку ролі держави у проведенні економічної політики на мікрорівні, навчитися грамотно і логічно викладати засвоєний матеріал, аргументовано та зрозуміло висвітлювати власну думку, застосовувати теоретичні знання для практичного вирішення конкретних економічних завдань, приймати необхідні управлінські рішення та розуміти механізм функціонування сучасної економіки загалом.

Зміст такого виду навчання, як курсова робота зумовлює її функції, підґрунтям яких є надання здобувачам вищої освіти таких навичок:

- підбирати, систематизувати та аналізувати необхідну інформацію в межах предмета та об'єкта дослідження;
- вести науковий пошук, узагальнювати різні методичні підходи та концепції, чітко аргументувати власну точку зору з досліджуваної проблеми;
- виявляти і досліджувати базові та похідні причини виникнення певних економічних явищ, розуміти їх вплив на об'єкт та предмет дослідження;
- приймати обґрунтовані рішення щодо функціонування підприємства (фірми), вибору найоптимальнішого розміру підприємства;
- оцінювати та аналізувати ситуації та приймати правильні економічні рішення;

- здійснювати розробку пропозицій щодо вирішення існуючих проблем з можливістю їх застосування в умовах національної економіки.

Метою курсової роботи є:

- узагальнення, поглиблення та закріплення спеціальних знань здобувачів вищої освіти в економічній сфері;
- розвиток навичок здійснення аналітичної роботи;
- самостійного дослідження теоретичних і прикладних аспектів з певної теми;
- креативного використання літературних джерел;
- узагальнення практичного матеріалу та логічного викладення інформації.

Основними етапами виконання курсової роботи є:

- вибір теми курсової роботи (тема курсової роботи обирається здобувачем вищої освіти самостійно без повторення у групі);
- затвердження теми курсової роботи на засіданні кафедри економічної політики;
- підбір та вивчення літератури, уточнення плану і підготовка матеріалів до написання тексту теоретичної частини курсової роботи;
- складання плану курсової роботи, заповнення завдання до курсової роботи та їх погодження з науковим керівником;
- написання теоретичного блоку курсової роботи;
- оформлення курсової роботи;
- подання у встановлений термін науковому керівнику, який у своєму відгуку приймає рішення щодо допущення її до захисту і попередньо оцінює роботу в балах;
- захист курсової роботи.

Вибір теми та структура курсової роботи

Курсова робота повинна бути логічно побудована, мати відповідну цілісність і завершеність. В роботі необхідно стисло, логічно і аргументовано викласти зміст і результати дослідження.

Підготовка курсової роботи передбачає вивчення наукових джерел і складання списку літератури. Спочатку доцільно ознайомитися з основною літературою (підручники, навчальні посібники, монографії, теоретичні статті тощо). Особливу увагу слід приділити ознайомленню з періодичними виданнями, в яких публікуються аналітична інформація та результати наукових досліджень.

Здобувачам вищої освіти надається право вибору теми курсової роботи. Під час формулювання теми слід керуватися, наведеною у цих методичних вказівках тематикою у пункті 7.

Під час вибору теми слід урахувувати її актуальність, можливість ефективного використання літературних джерел, статистичної та іншої інформації, на базі якої виконуватиметься дослідження; наявність власних наукових напрацювань та можливість у подальшому написання за цією проблемою дипломної роботи.

Попереднє вивчення літературних джерел є необхідним для обрання теми курсової роботи та складання плану курсової роботи. Зразок змісту курсової роботи можна переглянути на додатку В.

План курсової роботи та завдання по курсовій роботі обов'язково затверджуються науковим керівником, на засіданні кафедри економічної політики.

Курсова робота з дисципліни «Мікроекономіка» повинна містити:

- титульний аркуш (дод. Б, на звороті аркуша друкують продовження дод. А);
- завдання до курсової роботи (дод. В);
- етапи написання курсової роботи (дод. Г);
- бланк оцінювання (дод. Д);
- зміст;
- вступ;
- основна частина (два розділи);
- висновок;

- список використаних літературних джерел;
- додатки (за необхідністю).

2. Структура курсової роботи.

ВСТУП (2 стор.)

РОЗДІЛ 1. (назва розділу, 5-6 стор.)

1.1. (назва підрозділу)

1.2. (назва підрозділу)

Висновки до розділу 1.

РОЗДІЛ 2. (назва розділу, 5-6 стор.)

2.1. (назва підрозділу)

2. 2. (назва підрозділу)

Висновки до розділу 2.

ВИСНОВКИ (2-3 стор.).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ (не менше 20, на 15 повинні бути посилання в тексті).

ДОДАТКИ:

Додаток А, Б, В, Г і т. д. - статистичні таблиці динаміки економічних показників, що стосуються теми курсової роботи, та їх аналіз. Презентація за темою курсової роботи (електронний варіант – 10 - 15 слайдів).

3. Вимоги до змісту курсової роботи.

Титульний аркуш (дод. Б), завдання (дод. В), та зміст (дод. А) виконують згідно наведених додатків і продовження до них.

У *вступі* розкривається актуальність теми, вказати вчених економістів які досліджують дану тему, дати оцінка сучасному стану досліджуваної проблеми з посиланням на певні літературні джерела, визначити мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, обсяг і структура роботи (наприклад: курсова робота викладена на 25 сторінках комп'ютерного тексту і складається із вступу, двох розділів, висновків та додатків. Бібліографічний

список включає 30 літературних джерел на 3 сторінках. Робота містить 3 таблиці і 4 рисунки). Обсяг вступу не повинен перевищувати 2-х сторінок комп'ютерного тексту.

При з'ясуванні об'єкта, предмета і мети дослідження необхідно зважати на те, що між ними і темою курсової роботи є системні логічні зв'язки.

Об'єктом дослідження є вся сукупність відношень різних аспектів (точок зору) теорії і практики науки, яка слугує джерелом необхідної для дослідника інформації.

Предметом дослідження можуть бути тільки ті суттєві зв'язки та відношення, які підлягають безпосередньому вивченню в даній роботі та є головними, визначальними для конкретного дослідження. Таким чином, предмет дослідження є вужчим, ніж об'єкт.

При визначенні об'єкту, треба знайти відповідь на запитання: що розглядається? Разом з тим предмет визначає точку зору розгляду, дає уявлення про зміст розгляду об'єкта дослідження, про те, які нові відношення, властивості і функції об'єкта розкриваються. Іншими словами, об'єктом виступає те, що досліджується. А предметом – те, що в цьому об'єкті має наукове пояснення.

Мета дослідження пов'язана з об'єктом та предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом та шляхом його досягнення. Кінцевий результат дослідження передбачає вирішення здобувачами проблемної ситуації, яка відображає суперечність між типовим станом об'єкта дослідження в реальній практиці і вимогами суспільства до його більш ефективного функціонування. Кінцевий результат відображає очікуваний від виконання позитивний ефект, який формулюється двоступенево: перша частина – у вигляді суспільної корисності, друга – у вигляді конкретної користі, віднесеної до основного предмета дослідження.

Наявність поставленої мети дослідження дає змогу визначити завдання дослідження, які можуть включати такі складові:

-вирішення певних теоретичних питань, які входять до загальної

проблеми дослідження, виявлення сутності понять, явищ, процесів, подальше вдосконалення їх вивчення, розробка ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування тощо),

-всебічне, засноване на фактичному матеріалі вивчення практики вирішення даної проблеми, виявлення її типового стану, недоліків і труднощів, їх причин, типових особливостей передового досвіду, таке вивчення дає змогу уточнити, перевірити дані, опубліковані в спеціальних неперіодичних і періодичних виданнях, підняти їх на рівень наукових фактів, обґрунтованих у процесі спеціального дослідження,

-обґрунтування необхідної системи заходів щодо вирішення даної проблеми,

-обґрунтування доцільності запропонованої системи заходів щодо відповідності її критеріям ефективності, тобто досягнення максимально важливих у відповідних умовах результатів вирішення цієї проблеми при певних затратах часу і зусиль.

Основна частина роботи поділяється на **два розділи**. Кожний розділ починається з нової сторінки. Перший розділ має бути присвячений історії розвитку економічної думки в напрямку, що обумовлено темою курсової роботи. Другий розділ може включати інформацію про сучасні погляди щодо обраної проблеми.

Розрахункова частина, складається з п'яти розрахункових завдань, при виконанні яких всі необхідні розрахунки повинні бути подано у повному обсязі. До кожного завдання, крім необхідних розрахунків, в межах умови необхідно побудувати відповідні графіки та звести отримані результати до узагальнюючих таблиць, здійснити їхній аналіз і робити відповідні висновки.

Кожне розрахункове завдання розрахункової частини повинно починатись з нового аркушу.

У загальних висновках стисло підсумовуються результати проведеного дослідження (дод. Д). Тут містяться висновки, що показують, якою мірою досягнуто мету та вирішено завдання, поставлені у вступі, а також

окреслюються основні проблеми, які необхідно досліджувати.

До додатків слід віднести рисунки, схеми та таблиці, які є більшими за своїми розмірами за половину аркуша А4, що зустрічаються у тексті теоретичного блоку курсової роботи.

4. Вимоги до оформлення курсової роботи.

Курсова робота має бути надрукована державною (українською) мовою і правильно оформлена.

Текст розрахункової роботи має розміщуватися з одного боку аркушу білого паперу формату А4. Технічні вимоги: курсова робота повинна бути набрана у текстовому редакторі MS Word; шрифт Times New Roman; розмір кегля – 14; міжрядковий інтервал - 1,5; поля: верхнє та нижнє – 20 мм, ліве – 30 мм, праве – 15 мм.

Заголовки структурних частин курсової роботи: “ЗМІСТ”, “ВСТУП”, “РОЗДІЛ”, “ВИСНОВКИ”, “ДОДАТКИ”, “РОЗРАХУНКОВА ЧАСТИНА”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ”, пишуть (друкують) великими літерами симетрично до тексту (набору). Заголовки підрозділів пишуть (друкують) маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати 3-м інтервалам.

Кожну структурну частину курсової роботи треба починати з нової сторінки.

До загального обсягу курсової роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів курсової роботи підлягають суцільній нумерації.

Роботу комплектують у такій послідовності: титульний аркуш (дод. Б) де на звороті зазначають реєстраційний номер та місце для оцінки (продовження дод. Б), завдання (дод. В) та на звороті тематичний план (продовження дод. В), зміст (дод. А), вступ, основна частина (розділ 1, розділ

2), висновки, список використаних літературних джерел, додатки (за необхідності).

4.1. Нумерація

Нумерація сторінок має бути наскрізною: номер сторінки проставляють арабськими цифрами у її правому верхньому куті, проте на титульному аркуші, завданні та змісті номер сторінки не проставляють.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: “2.2.” (другий підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Посилання на ілюстрації (схеми, графіки тощо) і таблиці необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках курсової роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю або рисунок, розміри яких більші формату А4 переносимо до додатків.

Ілюстрації позначають словом “Рис.” і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в курсовій подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис “Таблиця” із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: “Таблиця 1.2” (друга таблиця першого розділу).

При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово “Таблиця” і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова “Продовження табл.” і вказують номер таблиці, наприклад: “Продовження табл. 1.2”.

Формули в курсовій роботі нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (2.1) (перша формула другого розділу).

4.2. Таблиці

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово “Таблиця” починають з великої літери. Назву не підкреслюють.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки - з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті, таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку курсової роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в кожній частині таблиці повторюють її головку.

Як будувати таблицю, наведено в таблиці 4.2.1.

Таблиця 4.2.1

Q, кг	Товар X			Товар Y		
	TU, ютиль	MU, ютиль	$\frac{MU_x}{P_x}$	TU, ютиль	MU, ютиль	$\frac{MU_y}{P_y}$
1	21	-	-	20	-	-
2	39	18	6	38	18	9
3	54	15	5	54	16	8
4	66	12	4	68	14	7
5	75	9	3	80	12	6
6	81	6	2	90	10	5
7	84	3	1	98	8	4
8	85	1	0,3	104	6	3

4.3. Формули

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова “де”.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишати не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (x) і ділення (:).

Наприклад:

Умовою рівноваги споживача є:

$$\frac{MU_x}{P_x} = \frac{MU_y}{P_y}, \quad (1.1.)$$

де MU – гранична корисність відповідного товару X та Y;

P – ціна відповідного товару X та Y.

Середні постійні витрати (AFC) визначаються за формулою:

$$AFC = \frac{FC}{Q}, \quad (1.2.)$$

де FC – постійні витрати;

Q – обсяг випуску продукції.

4.4. Рисунки (графіки)

Ілюстративний матеріал у формі графіків оформлюють таким чином: під ілюстрацією пишуть слово «Рис.» і проставляють номер визначеного завданням графіку.

4.5. Посилання

При написанні курсової роботи здобувач вищої освіти повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати які наводяться в курсовій. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в курсовій.

Посилання на всі використані джерела подаються таким чином: у квадратних дужках вказується номер за списком та сторінка, наприклад, [5, с.10].

Посилання на ілюстрації курсової роботи вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад “рис. 1.2”.

Посилання на формули курсової роботи вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад, “у формулі (2.1)”.

На всі таблиці курсової роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово “таблиця” в тексті пишуть скорочено, наприклад: “...в табл. 1.2”.

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово “дивись”, наприклад: “див.табл.1.3”.

Для наочності загальні правила цитування та посилання на використані джерела наведено у табл. 4.4.1.

Таблиця 4.4.1

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

Цитата або посилання	Наприклад
Цитата в тексті подається в лапках, а потім у квадратних дужках міститься порядковий номер джерела у списку використаних джерел та номери сторінок, з яких береться інформація	“... зважаючи на пріоритет, що надається міжнародним стандартам” [8, с. 44]
Посилання в тексті курсової роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками	у працях [1-7]
Посилання на рисунки (ілюстрації, схеми, графіки) вказуються порядковим номером рисунка у даному розділі чи пункті	на рис. 1.1
Посилання на формули вказуються порядковим номером формули в дужках	за формулою (2.1)
На всі таблиці необхідно посилатися в тексті, слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено	у табл. 2.1
Посилання на додатки подаються у порядку появи їх у тексті	(Додаток 2)

4.7. Список використаних літературних джерел

Джерела можна розміщувати в списку одним із таких способів:

в порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні курсової роботи);

в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Відомості про джерела, які включені до списку, необхідно давати згідно з вимогами державного стандарту (табл. 4.7.1).

Таблиця 4.7.1

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, які наводять у курсовій роботі

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Один автор	Мельник П.В. Розвиток податкової системи в перехідній економіці / П.В. Мельник. – Ірпінь, Академія державної податкової служби України, 2001. – 362 с.
Два автори	Гальчинський А.С. Економічна теорія : підручник / А.С. Гальчинський, П.С. Єщенко – К. : Вища шк., 2007. – 503 с.
Три автори	Максименко І.А. Політична економія. Мікроекономіка.

	Макроекономіка: навч. посібник / І.А. Максименко, І.М. Бурдейний, Н.П. Мацелюх. – Чернівці : Прут, 2011. – 424 с.
Чотири автори	Федоренко В.Г. Політична економія: [підручник ; за науковою ред. доктора економ. наук, проф. В.Г. Федоренка] / В.Г. Федоренко, О.М. Діденко, М.М. Руженський, О.Ф. Іткін – К. : Алерта, 2008. – 487 с.
П'ять і більше авторів	Економічна теорія. Політекономія: Навчальний посібник / [П.В. Мельник, І.А. Максименко, Н.П. Мацелюх та ін.]. – Ірпінь: Національний університет ДПС України, Чернівці: “Прут”. – 2010. – 356 с.
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	1. Корнійчук Л. Політекономія: виникнення і еволюція / Л. Корнійчук // Економіка України. – 2011. – С. 80 – 92. 2. Чухно А.А. Предмет економічної теорії / А.А. Чухно // Економічна теорія. – 2009. – №2. – С. 5–15.
Електронний ресурс	Волошина С.В. Збірник лекцій з курсу: "Мікроекономіка". - 2017. - 59 с. - [Електронний ресурс] / Режим доступу : http://elibrary.donnuet.edu.ua/1439/1/Voloshina_KL_2017_13.pdf

4.6. Додатки

Додатки оформляються як продовження курсової роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (книги), розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті курсової. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т.д. Один додаток позначається як додаток А. Якщо додаток складається з двох аркушів А4, то на одному проставляємо «дод. А», на іншому «продовження дод. А». В кінці написаної вами роботи необхідно поставити власний підпис і зазначити дату закінчення роботи в момент передачі на кафедру економічної теорії для реєстрації.

5. Організація виконання та захисту роботи.

Курсова робота має бути зброшурована, у паперовому та електронному варіанті та подана на кафедру в установлений термін (див. додаток Б методичних рекомендацій). Вона попередньо розглядається науковим

керівником, який після перевірки на плагіат у своєму відгуку приймає рішення щодо допущення / недопущення її до захисту та попередньо оцінює її в балах (див. додаток Г методичних рекомендацій).

Під час підготовки до захисту курсової роботи здобувачу вищої освіти необхідно ознайомитися з відгуком наукового керівника.

Захист курсової роботи здійснюється перед комісією з використанням презентаційних матеріалів. У виступі (5-6 хв.) здобувач розкриває основні результати дослідження, обґрунтовує зроблені висновки і пропозиції, відповідає на запитання членів комісії. Результати поточної роботи над курсовою роботою та захисту оцінюються в балах (див. додаток Г методичних рекомендацій).

Методи оцінювання та розподіл балів за рейтинговою системою.

Відповідність підготовленої курсової роботи встановленим вимогам оцінюється в межах від 0 до 50 балів, захист – від 0 до 50 балів. Робота допускається до захисту, коли науковий керівник оцінив її не менше ніж 25 балів. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 5-ти бальну здійснюється в такому порядку:

Оцінку “відмінно” (90 - 100 балів) отримує здобувач, у якого акуратно і правильно оформлена курсова робота, вона має цільову спрямованість, містить практичний результат і глибокий аналіз питань обраної теми, висновки про позитивні моменти і недоліки, пропозиції щодо усунення недоліків. При захисті здобувач чітко формулює відповіді на поставлені комісією йому питання.

Оцінка “добре” (70 - 89 балів) виставляється за гарне знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; при написанні курсової роботи здобувач допустив незначні відхилення від методичних рекомендацій.

Оцінка “задовільно” (50 - 69 балів) виставляється за посередні знання навчального матеріалу, тексту курсової роботи, недостатньо аргументовані відповіді на запитання в процесі захисту.

Оцінка “незадовільно” (0 - 49 балів) виставляється за незнання значної частини тексту курсової роботи, допущені суттєві помилки у відповідях на додаткові питання, курсова робота виконана неохайно.

За результатами захисту курсової роботи здобувач отримує відповідну суму балів, яку комісія підсумовує та переводить в національну оцінку за відповідною шкалою.

6. Орієнтована тематика курсових робіт

1. Мікроекономіка в системі економічних знань
2. Корисність в економічній теорії і проблема її виміру.
3. Рівновага споживача з кардиналістських позицій.
4. Вибір споживача з ординалістських позицій.
5. Стратегії ринкової поведінки раціонального діючого споживача.
6. Проблема споживчого вибору і способи максимізації корисності.
7. Ринок як засіб координації економічної діяльності.
8. Формування динамічної моделі ринкової рівноваги та прогнозування наслідків зміни ринкових умов
9. Еластичність попиту та пропозиції за ціною та методи вимірювання.
10. Практичне застосування теорії еластичності.
11. Еластичність попиту на товар та її соціально-економічне значення.
12. Підприємство як суб'єкт ринку та виробничо-ринкова система.
13. Параметри підприємства як мікроекономічної моделі.
14. Використання ізоквант та ізокост для моделювання оптимального виробництва
15. Особливості оцінки та прогнозування витрат у мікроекономічній теорії.
16. Ринкова поведінка підприємства в короткостроковому періоді.
17. Ринок досконалої конкуренції в довгостроковому періоді.
18. Недосконала конкуренція: монополістична конкуренція та олігополія.
19. Монопольний ринок у короткостроковому та довгостроковому періодах.
20. Особливості функціонування реальних монополізованих ринків.
21. Порівняльна характеристика чистої конкуренції та чистої монополії.
22. Теоретичні моделі олігополії.
23. Особливості організації олігополістичного ринку.
24. Ефективність олігополії.

25. Цінова дискримінація і вибір оптимальних обсягів випуску монополістом на сегментованих ринках.
26. Короткострокова та довгострокова рівновага фірми на ринку монополістичної конкуренції
27. Нецінова конкуренція.
28. Ефективність монополістичної конкуренції.
29. Взаємозв'язок ринків продукту та факторів виробництва.
30. Похідний попит за досконалої конкуренції на ринку продукту.
31. Проблема співвідношення монополії і монопсонії на ринку праці.
32. Сутність, види і ефективність інвестицій у людський капітал.
33. Сегментація ринку праці та його регулювання.
34. Прогресивні форми і системи оплати праці на підприємстві.
35. Економічна рента на ринку праці.
36. Проблема беззбитковості економічної діяльності фірми.
37. Капітал як ресурс тривалого використання.
38. Ринок землі.
39. Сутність ренти, її види і проблема земельного податку.
40. Особливості формування попиту та пропозиції на товари і послуги в умовах ринкової економіки.
41. Формування динамічної моделі ринкової рівноваги та прогнозування наслідків зміни ринкових умов.
42. Еластичність попиту та пропозиції за ціною та методи вимірювання.
43. Особливості формування попиту та пропозиції на товари і послуги в умовах ринкової економіки
44. Аналіз взаємозамінності факторів виробництва та виробничої функції.
45. Використання ізоквант та ізокост для моделювання оптимального виробництва.
46. Особливості оцінки та прогнозування витрат у мікроекономічній теорії.
47. Витрати виробництва у короткостроковому та довгостроковому періоді, ефект масштабу.
48. Модель ринку досконалої конкуренції та її характеристика.
49. Умови існування монополії, її переваги та недоліки.
50. Монопольна влада та особливості ціноутворення в умовах монополії.
51. Цінова дискримінація і вибір оптимальних обсягів випуску монополістом на сегментованих ринках.

52. Короткострокова та довгострокова рівновага фірми на ринку монополістичної конкуренції.
53. Основні моделі олігополістичного ціноутворення.
54. Мета та наслідки цінової війни.
55. Вплив держави та профспілок на рівень заробітної плати та зайнятість населення.
56. Умови формування рівноваги на ринку капіталу.
57. Капітал, інвестиції та міжчасові рішення в економіці.
58. Шляхи досягнення загальної рівноваги у сучасних умовах господарювання.
59. Споживання та його теоретичні аспекти.
60. Теорія споживацької поведінки .
61. Мікроекономічна модель домогосподарства.
62. Теорія вибору споживача.
63. Мікроекономічний аспект виробництва.
64. Формування витрат на виробництво блага.
65. Діяльність фірми у короткостроковому періоді.
66. Діяльність фірми у довгостроковому періоді.
67. Формування земельного податку та його вплив на земельну ренту.
68. Витрати виробництва та прибуток фірми.
69. Механізм функціонування ринку досконалої конкуренції.
70. Формування прибутку фірми в умовах монопольного ринку.

7. Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Базилінська О., Мініна О. Мікроекономіка: практикум. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 352 с.
2. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Мікроекономіка : навчальний посібник / Мацелюх Н. П., Максименко І. А., Теліщук М. М. та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. 298 с. (Серія «На допомогу студенту УДФСУ», т. 21).
3. Косік А., Гронтковська Г. Мікроекономіка: практикум. К.: Центр навчальної літератури видання, 2019. 418с.
4. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головаш, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с.
5. Рудий М., Жебка В. Мікроекономіка. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 360 с.

Допоміжна:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка : підручник: у 2 кн.. Кн. 2 : Мікроекономіка. К. : Знання, 2007. 437 с.
3. Базилінська О.Я. Мікроекономіка: навч. посіб. (3-тє вид. випр.). К: Центр учбової літератури, 2009. 352 с.
4. Безугла В. О. Мікроекономіка: навч. посіб. К: Центр учбової літератури, 2007. 288 с.
5. Буряк П. Ю. Мікроекономіка: навч. посіб. К: «Хай-Тек Прес», 2018. 368 с.
6. Горобчук Т. Т. Мікроекономіка: навч. посіб. К: Центр учбової літератури, 2014. 272 с.
7. Канцір І. А. Макро-мікроекономіка: від теорії до практики : навч. посіб. Л. : Новий Світ-2000, 2011. 443 с.
8. Косік А. Ф. Мікроекономіка: навч. посіб. (2-ге вид., перероб. і доп.) К: Центр учбової літератури, 2018. 438с.
9. Лісовий А. В. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни «Мікроекономіка»: навч.-метод. посіб. (видання сьоме, виправлене). К. : Дія, 2009. 138 с.
10. Лісовицький В. М. Мікроекономіка : навч. посіб. (3-ге вид., перероб. і доп.) . К. : Кондор, 2007. 164 с.
11. Мікроекономіка. Тренінг-курс : навч. посібник / В. П. Решетило, А. Є. Ачкасов, І. А. Островський, С. Б. Тимофієва; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. 2-ге вид., випр. і доп. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2007. 265 с.

12. Мікроекономіка: Підручник (2-ге вид., перероб. і доп.). За ред. В. Д. Базилевича. 2-е вид., перероб. і доп. К: Знання, 2008. 679 с.
13. Мікроекономіка: практикум: навч. посіб. (2-ге вид., перероб. і доп.). За ред. В. Д. Базилевича. К: Знання, 2005. 491 с.
14. Макконнелл, Кемпбелл Р. Аналітична економія: принципи, проблеми і політика [Текст] : пер.з англ. / К. Р. Макконнелл, С. Л. Брю. - Львів : Просвіта, 1997 .Ч. 2 : Мікроекономіка. - [Б. м.] : [б.в.], 1997. - 671 с.
15. Самуельсон П., Нордхаус В. Економіка: Пер. с англ.: 16-е вид. - Львів: Просвіта, 2003. - 435с.

Інформаційні ресурси Інтернет

<http://study.academy.sumy.ua/c39> [Електронний ресурс]

<http://bin.com.ua> [Електронний ресурс]

<http://k2kapital.com> [Електронний ресурс]

<http://ubcua.tv/> [Електронний ресурс]

<http://ubr.ua/> [Електронний ресурс]

<http://www.finiz.ua/> [Електронний ресурс]

<http://www.forexpf.ua/> [Електронний ресурс]

<http://www.epravda.com.ua/> [Електронний ресурс]

<http://www.bank.gov.ua/> [Електронний ресурс]

<http://www.kmu.gov.ua/> [Електронний ресурс]

<http://vuzlib.net/26933/> [Електронний ресурс]

Міжнародні видання:

1. Mankiw, G. (2015): Principles of economics. 7th edition. Stamford, CT: Cengage Learning.
2. Samuelson, P./ Nordhaus, W. (2010): Economics. 19th edition. Boston: McGraw-Hill Irwin.

8. Додатки

Додаток А

План курсової роботи

ВСТУП (2 стор.)

РОЗДІЛ 1. (назва розділу, 5-6 стор.)

1.1. (назва підрозділу)

1.2. (назва підрозділу)

Висновки до розділу 1.

РОЗДІЛ 2. (назва розділу, 5-6 стор.)

2.1. (назва підрозділу)

2.2. (назва підрозділу)

Висновки до розділу 1.

ВИСНОВКИ (2-3 стор).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ (не менше 20, на 15 повинні бути посилання в тексті).

ДОДАТКИ:

Додаток А, Б, В, Г - статистичні таблиці динаміки економічних показників, що стосуються теми курсової роботи, та їх аналіз.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ за темою курсової роботи (електронний варіанти – 8-10 слайдів).

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра економічної політики

КУРСОВА РОБОТА
з навчальної дисципліни «Мікроекономіка»
на тему: _____
_____
_____

Робота виконана здобувачем вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня ФПСОА
першого курсу, група _____
_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник курсової роботи:
_____

(прізвище, ім'я, по батькові, вчене звання, науковий
ступінь, посада)

Реєстраційний № _____

Результати перевірки _____

(бали)

(підпис викладача)

Результати захисту _____

(бали)

(підпис викладача)

ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(назва вищого навчального закладу)

Кафедра економічної політики
Дисципліна «Мікроекономіка»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Курс 1 Група _____ Семестр 2

ЗАВДАННЯ
на курсову роботу студента

ПІБ здобувача вищої освіти

1. Тема роботи _____
2. Строк здачі здобувачем закінченої роботи _____
3. Вихідні дані по роботі _____
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що підлягають розробці)
_____
_____
_____
_____
_____
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових матеріалів)
_____
_____
_____
_____
6. Дата видачі завдання _____

Додаток Г**Етапи написання курсових робіт з навчальної дисципліни
“Мікроекономіка”**

(здобувачі вищої освіти денної форми навчання I курсу)

№ п/п	Етапи виконання	Термін	Примітки
1.	Вибір теми		дистанційно
2.	Вивчення літературних джерел і складання плану курсової роботи		дистанційно
3.	Узгодження плану курсової роботи з керівником		дистанційно
4.	Підготовка першого розділу курсової роботи та подання керівнику		дистанційно
5.	Підготовка другого розділу курсової роботи та подання керівнику		дистанційно
6.	Підготовка вступу, висновку та подання готової курсової роботи керівнику		дистанційно
7.	Доопрацювання курсової роботи з урахуванням зауважень керівника		дистанційно
8.	Подання керівнику закінченої курсової роботи, перевірка на плагіат та отримання відгуку керівника курсової роботи		дистанційно
9.	Захист курсової роботи		дистанційно

Завдання отримав(ла) _____
(дата, підпис)

Керівник

_____
(прізвище, ім'я, по батькові, наукова ступінь, вчене звання)
" _____ " _____ 20__ року

(Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання I курсу)

№ п/п	Етапи виконання	Термін	Примітки
1.	Вибір теми		дистанційно
2.	Вивчення літературних джерел і складання плану курсової роботи		дистанційно
3.	Узгодження плану курсової роботи з керівником		дистанційно
4.	Підготовка першого розділу курсової роботи та подання керівнику		дистанційно
5.	Підготовка другого розділу курсової роботи та подання керівнику		дистанційно
6.	Підготовка вступу, висновку та подання готової курсової роботи керівнику		дистанційно
7.	Доопрацювання курсової роботи з урахуванням зауважень керівника		дистанційно
8.	Подання керівнику закінченої курсової роботи, перевірка на плагіат та отримання відгуку керівника курсової роботи		дистанційно
9.	Захист курсової роботи		дистанційно

Завдання отримав(ла) _____
(дата, підпис)

Керівник

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, наукова ступінь, вчене звання)
" _____ " _____ 20__ року

Завдання отримав(ла) _____
(дата, підпис)

Керівник

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, наукова ступінь, вчене звання)
" _____ " _____ 20__ року

**Бланк оцінювання курсової роботи з навчальної дисципліни
«Мікроекономіка»**

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Дата	Підпис керівника курсової роботи
<i>Вступ</i>	0-3			
<i>Розділ 1.:</i> - зміст підрозділів; висновки до розділу; список використаних джерел; дотримання вимог щодо оформлення, наявність рисунків, таблиць	0 - 20			
<i>Розділ 2.:</i> - зміст підрозділів; висновки до розділу; список використаних джерел; дотримання вимог щодо оформлення, наявність рисунків, таблиць	0 - 20			
<i>Загальні висновки</i>	0 - 2			
<i>Наявність додатків та презентація теми:</i>	0-5			
РАЗОМ БАЛІВ	0 - 50			
ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ	0-50			
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	0 - 100			
ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ECTS				
Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П. членів комісії, підпис

Примітка: До захисту допускається курсова робота студента, яка оцінена керівником не менше як на 25 балів.